

המומחה למעקפים

מישפטו של רוד בלס, שהסתיים השנה, נגע בעניינים כלכליים חשובים ומסוכנים, שגולדו בתקופת האינפלציה הרווהרת. במישפט התג' לתה מערכת כלכלית שלמה של השוק האפור, שניתנה לשמור על ערך הכסף בתקופה שבה הפיחות היה יומיומי. רוד בלס, איש-עסקים נאה וממולת, נאשם בכך שרימה את התנועה הק'ר' בצוית המאוחרת (התק'ם) בכסום של 29 מיליון דולר. בכתב-האישום נאמר כי עשה זאת כ-19 מיקרים ובנסיבות חמורות.

תמוז

למרות הפיקנטריה הפך המישפט יבש וטכני, כאשר מומחים כלכליים מחלפים איש את רעהו על דוכן העדים, ומצטטים מספרים ארוכים, המציגים טבלות מסוככות.

התובעת האדמונית פנינה דברין השקיעה מאמץ רב בלימוד החומר הכלכלי הקשה, והתמצאה בו בקלות. גם הסניגורים, עורכי-הדין יהודה וייני שטיין ויעקב ויינרוט שייצגו את בלס, וג'וריא אדרת שייצג את צבי אהרונ, מנהל עסקיו של בלס, עשו עבודה יסודית.

אחרי סיום כל הערויות והסיכומים בתיק, התבקש בית-הדישפט, באופן יוצא מן הכלל, לנסוע לבלגיה, לשם חיקור-דין. המטרה היתה לשמוע את עדותו של לזי עינבל, איש התק'ם לש' עבר, שברח מהארץ לארצות-הברית, ו' חשש לבוא להעיד בישראל פן ייעצר.

רוב והחלפו שלושה צוותות-חקירה שכל אחד קבע קביעות אחרות. עם תום החקירה נעצר בלס.

למרות שמהרגע הראשון טען לחפור תו וניסה להסביר לכל שומע כי נהג כאיש-עסקים ולא רימה איש, ישב בלס כמעצר כמעט שנה. במהלך מעצרו עורר שעורריה גדולה, כאשר טען כי נתן לשמיעון פרס שוען במתנה, וכי בחש בתככים מילגתיים בעזרת כספו.

בלגיה נערך ההליך המיוחד לפני שופט בלגי, כאשר השופט הישר-אלית שושנה ברמן, יושבת באולם, בין הקהל.

בלגיה נדרש לשופטת זמן רב כדי לכתוב את הכרעת-הדין. היא דחתה את המועד מיום ליום, וגם ברגע האחרון, לקראת הקראת פסקי-הדין באולם בית-הדישפט, השאירה את הקהל במתח, עד שהגיעה לסוף.

השופטת סיפרה את עיקרי פסקי-הדין, נתנה מחמאות לבלס ואמרה שהוא נבון, חכם ובעל כריזמה, והר' שיעה אותו בכל פרטי האישום. מאידך קבעה כי מעשי המירמה שלו לא נעשו בנסיבות מחמירות.

בהכרעת-הדין הקצרה לא התייחסה השופטת לחלק נכבד מהנשואים העיקריים במישפט. היא לא אמרה אף מילה אחת על צוות-החקירה המישטרתית הראשון, שנאשם בעזרה לבלס. היא לא התייחסה לעדותו של לזי עינבל, שבגללה נסע בית-הדישפט לבלגיה, ולא הזכירה את עדותם של מנהלי בנק דיסקונט במיטרה, אשר אישרו את גירסתו של בלס.

גם לגור-הדין איתרה השופטת בשעות רבות וגם הפעם קראה רק את עיקרי גור-הדין. היא הודיעה כי דנה את הנאשם לשנתיים וחצי מאסר בפועל ולשנתיים וחצי מאסר על תנאי. היא גם הטילה עליו קנס כבד.

גם אחרי גור-הדין המשיך בלס לטעון כי הוא חף-משפט, והצהיר כי הוא רואה בפסקי-הדין חצי יזכיר. הוא הודיע לעיתונות כי בבית-הדישפט העליון יזכה למחצית הזכיר השניה.

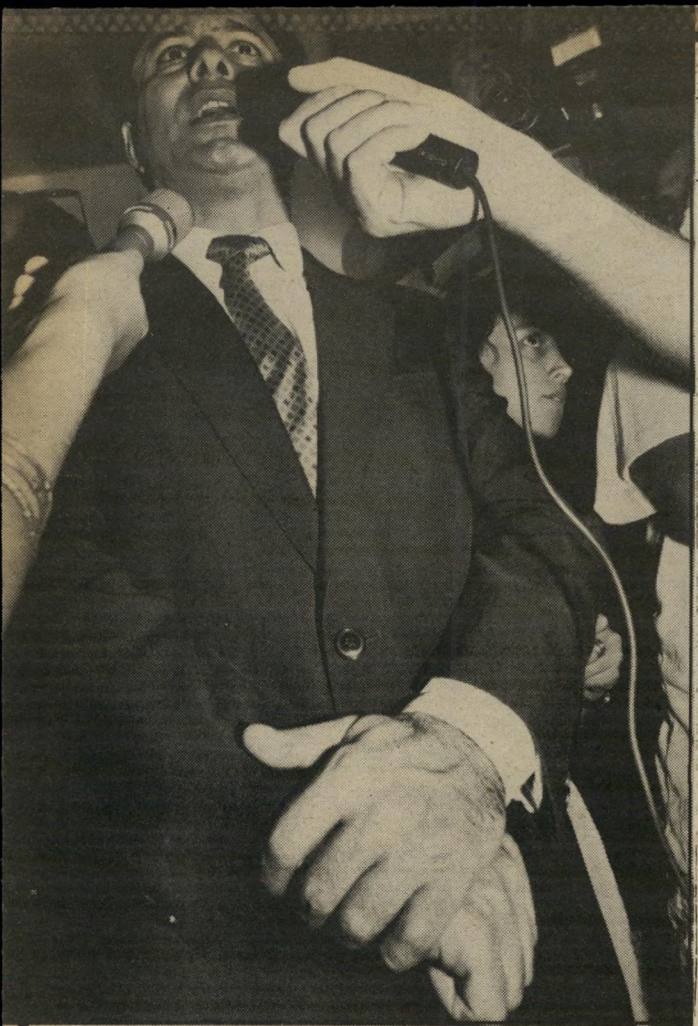
בינתיים הגישו סניגוריו של בלס עירעור על פסקי-הדין, והם גם מבקשים

בתקופת האינפלציה, כאשר כל אחר ניסה לשמור על ערך כספו, החליטו גם אנשי הקיבוצים שעליהם לנהוג כמו יתר בעלי הון במדינה. הם החליטו להשקיע את הכסף הנזיל שלהם אצל בלס, שהבטיח להם ריבית גבוהה עבור כספם, גבוהה יותר מזו שקיבלו מה' בנקים.

במשך תקופה ארוכה פעל ההסדר ללא תקלה. הצדדים היו מרוצים והקיבוצים התרשמו לטובה מבלס. כך שיום אחד התברר לתק'ם כי שם את כספו על קרדיט, ויש סיכוי גדול שלא יראה אותו לעולם.

בתחילה פנו הקיבוצים לבוור, לפרופסור רוד ליכיא, שיברוק את ה' פרשה. אבל אחר-כך התגברו על מח' סום הבושה והתלוננו על בלס במיש' טרה.

מאחר שמדובר בעניינים כלכליים סוכים, ערכה חקירת המישטרה זמן

אלי דות, העולם הזה

רוד בלס: השופטת ישה בקרב הקהל

המישפט להתיך להם לעיין בספריי החשכונות של החברות של בלס, משום שהוא אינו מקיים את הסדר התשלומים שהסדר איתם. לטענתם הוא עדיין חייב להם 114 מיליון דולר.

לדחות את ביצוע המאסר עד ההכרעה בעירעור. במישור האזרחי עדיין מסובך התי' ק"ם בצרות כלכליות בגלל בלס. באחרונה הגיש התק'ם בקשה לבית-

אבן בראש

מונירה בידי בתה

סיפרה מונירה בעדותה למישטרה: "כאשר היינו בכניסה לכפר, פגשנו אנשים שסיפרו לנו שמתנחלים באו לכפר ופצעו שני אנשים, וביניהם אחי מוסא. באתי למקום שם היו המתנחלים, לקחתי אבן מהריצפה והלכתי מאחורי מתנחל שהיה מבוגר, ובידו היה נשק. במרחק של מטר וחצי ורקתי לראשו את האבן, האבן פגעה בראשו והוא ירה מיד. אנתנו ברחנו מהמקום."

אלרובי עדיין שוכנע מחוסר-הכרה בבית-החולים, ומונירה שוכנעה להר' דות באשמה מחשש פן ימות אלרובי, והיא תואשם ברצח או בהריגה.

בבית-הדישפט אמר התובע, טרן רונן קצף, כי אינו הוא מבקש עונש חמור למונירה, אלא מאסר של כמה שנים.

התובע עצמו הזכיר לבית-הדישפט כי מדובר באשה ואם לשלושה, שהיא בהריון; שאין לה עבר פלילי וכי אחיה נהרג מירייתו של אלרובי. התובע גם הזכיר כי המישפט כבר נענשה על-ידי הריסת ביתה. בגלל סיבות אלה נידונה האשה מביתא לעונש קל יחסית, שמונה חודשי מאסר בפועל ו-16 חודשים על-תנאי.

במהלך המישפט תבעו מתנחלים להעמיד את מונירה לריון גם באשמת רצח הנערה שנורתה בנישקו של אלרובי. הרצח לכך היתה כי בהטלת האבן גרמה מונירה לירי הבלתי-מבוקר של אלרובי, שקטל את הנערה. הדישה זו לא התקבלה.

בכתב-האישום נאמר: ב-6 באפריל 1988, בשעות הצהריים, במהלך תקרית אלימה בין קבוצה מתר' שני כפר-ביטא וקבוצה של מתנחלים תושבי אילון-מורה, יידתה הנאשמת אבן גדולה בראשו של רומם אלרובי, בכוונה לפגוע בו. הנאשמת עטה על אלרובי מאחור, הטיחה את האבן ברא' שו ובמלטה מהמקום.

כתוצאה מכך, נפל אלרובי ארצה, ומיספר תושבים מקומיים שעטו עליו, היכו בו כאבנים ובמקלות. רומם אל' רובי נפגע על-ידי הנאשמת והאחרים באופן קשה, ונגרם לו נזק מוחי לצמיתות."

מונירה ראוד, אם צעירה בת 22, נאשמה בגרימת תכלה חמורה לאל' רובי. היא הועמדה לריון לפני בית-מישפט צבאי ונידונה לשמונה חודשי מאסר בפועל ו-16 חודשי מאסר על-תנאי.

אב

התקרית הקשה בכפר-ביטא שליד שכם אירעה בחופש פסח. קבוצת נערים ונערות מישובי הסביבה, שיצאה לט' יול, עברה בשורת הכפר, ואחר המל' וויס ירה בתושב הכפר שעבר בשדות. מקול היריות התאספו כפריים נוספים והם רחקו את המתנחלים למרכז הכפר.

שני המלוים הבוגרים ירו באוויר, רומם אלרובי נפגע בראשו מאבן והחל יורה לכל עבר. כדור מנישקו הרג את הנערה תירצה פורת ופצע אחרים. עד שהועקו כוחות צה"ל לכפר הספיקו הכפריים להכניא חלק מהנערים והנ' ערות כבתיהם.

מונירה נעצרה עוד באותו הערב, למרות שהיא אם לשלושה ונמצאת בשלבי הריון מתקדמים. אחיה של מונירה, מוסא בן דני, היה מראשוני ההרוגים בכפר. למחרת מעצרה, נהרס ביתה של מונירה ובני-המשפחה מת' גוררים באוהל.

הזכות למות בכבוד

יצעו בגופו כל פעולה שתכליתה הארכת חייו באופן מלאכותי. בית-הדישפט דחה את בקשתו של נחייסי מכיוון שהוגשה לבית-הדישפט הלא-נכון וגם המשיבים הבלתי-נכר' נים. גם בית-הדישפט המחוזי, שאליו הופנתה העתירה המתקנת, לא הביא לעותר את הישועה. הבקשה נדחתה מכיוון שלא הוכח כי מחלתו של נחייסי היא טרמינלית.

העתירה האחרונה שהוגשה השנה בנושא זה היתה עתירתה של טלילה שפר, מקיבוץ מרום-גולן. היא, יחד עם נציג האגודה, פנתה לבית-הדישפט המחוזי בתל-אביב וביקשה להורות ל' רופאים המטפלים בבתה הקטינה יעל, למנוע את הארכת חייה של הילדה החולה במחלת טייזוקס.

גם בקשה זו נדחתה על הסף. השופט אליהו מצא החליט כי הנמען הנכון לבקשתה של טלילה שפר אינו בית-הדישפט אלא המחוקק. המחלל שב' עזרתו מקווה המבקשת למנוע את הארכת חייה של יעל, מהווה עבירה פלילית. הדבר שהיא מצפה לו מבית-הדישפט הוא, בעצם, שיכשיר מראש, בפסקי-דין הצהרתי שיתן, את המחלל הזה."

קבע השופט: "הנמען הנכון למיש' אלול כאלה אינו בית-הדישפט, אלא המחוקק, שכבודו לשקול ולברוק את קיומם של צרכים חברתיים, ולקבוע את הדרכים הנאותות למילויים." השופט קבע כי זכותה של הקטינה לחיים, איננה נכללת באפטרופוסות של הוריה, וממילא אין להם סמכות לייצגה בדבר הנוגע לעצם קיומה. העירעור על החלטת בית-הדישפט המחוזי תלוי ועומד ברגע לפני בית-הדישפט העליון. אפשר להניח כי הבעיה העקרונית תמשיך לעלות ולה' עסיק את בית-הדישפט עד שתמצא פיתרון חקיקתי או מישפטי כלשהו.

שפר: למען הבת

לבני-המשפחה כי הוא מבקש למות בכבוד. אשתו פנתה לבית-הדישפט הגבוה לצדק וביקשה רשות לנתקו ממכונות-ההחייאה. בטרם נתן הבג"ץ את החלטתו בעני' יין, נפטר החולה. למרות שדינה נקש התקשה וביקשה שבית-הדישפט יתן החלטה תקדימית על אף מותו של בעלה, דחה זאת הבג"ץ, מכיוון שהוא אינו עוסק בעניינים ערטייליים.

אלול

עורך-הדין יצחק חושן, באי-כוחה של האגודה לזכות האזרח על חייו, מצא מיד מועמד אחר, והגיש עתירה לבית-הדישפט הגבוה לצדק בשמו של שימי עון נחייסי (33), חולה בניוון שריריים גם הוא. עורך-הדין ביקש שבית-הדישפט יורה כי בית-החולים יכבד את צור' אתו של החולה, וכאשר יבוא יומו, לא